

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.2.122>

УДК 330.341:338.47

У. І. Козут,

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3847-2762>

Н. І. Кара,

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7000-2931>

О. Я. Пулипчій,

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0007-3041-5791>

А. Ю. Іщук,

аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва, Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0004-0692-8675>

МЕХАНІЗМ МОНІТОРИНГУ ФОРМУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРЕНДІВ

U. Kohut,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

N. Kara,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

O. Pylypchii,

Postgraduate student of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

A. Ishchuk,

Postgraduate student of the Department of Management and International Business, Lviv Polytechnic National University

MONITORING MECHANISM FOR THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF PRIORITY INNOVATION TRENDS

У статті досліджено теоретичні та прикладні засади функціонування механізму моніторингу формування та впровадження пріоритетних інноваційних трендів. У роботі проаналізовано сучасний стан фінансування наукових досліджень і розробок в Україні за період 2022–2024 рр., що дозволило виявити позитивну динаміку бюджетних видатків на стратегічні напрями, зокрема в сферах медицини та новітніх матеріалів. Розглянуто сутність інноваційних екосистем як каталізаторів конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобалізації. Авторами розроблено комплексну структуру механізму моніторингу, яка включає інформаційну, аналітико-оцінювальну, нормативно-методологічну, організаційну, ресурсну та контрольно-регулювальну компоненти. У межах дослідження запропоновано багаторівневу систему суб'єктів моніторингу (від мікро- до макрорівня), що охоплює державні органи, підприємства, наукові установи та міжнародні організації. Проаналізовано предметне поле моніторингу, яке включає оцінку інноваційного потенціалу, хід реалізації проектів та кінцеві соціально-економічні ефекти. Особливу увагу в статті приділено функціонуванню цього механізму в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Досліджено трансформацію ролі моніторингу від інструменту антикризового управління до базису стратегічного планування

та інтеграції у світовий інноваційний простір. Запропоновано систему кількісних та якісних показників, що дозволяють здійснювати операційне та стратегічне управління інноваційним розвитком. Обґрунтовано, що впровадження ефективного моніторингу сприяє мінімізації інноваційних ризиків, раціональному розподілу ресурсів та підвищенню інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

The article examines the essence of the category of the monitoring mechanism for the formation and implementation of priority innovation trends as a vital tool for strategic economic management. The study analyzes the current state of financing for research and development (R&D) in Ukraine during 2022–2024, revealing positive dynamics in budget expenditures for strategic areas such as medicine and advanced materials, which indicates a gradual recovery of the scientific sector. The role of international innovation ecosystems as catalysts for national economic competitiveness in the global environment is considered, emphasizing the need for cross-border cooperation between subjects of different states. The authors have developed a comprehensive structure of the monitoring mechanism, including informational, analytical-evaluative, regulatory-methodological, organizational, resource, and control-regulatory components, ensuring a systematic approach to innovation management. Within the framework of the research, a multi-level system of monitoring subjects (from micro to macro levels) is proposed, covering government bodies, regional authorities, enterprises, scientific institutions, and international organizations. The subject field of monitoring, which includes the assessment of innovation potential, project implementation progress, and final socio-economic effects, is analyzed in detail. Special attention is paid to the functioning of this mechanism under martial law and post-war recovery, where monitoring acts as a stabilizer for the national economy. The transformation of monitoring from an anti-crisis management tool to a basis for strategic planning and integration into the global innovation space is investigated. A system of quantitative and qualitative indicators is proposed to enable operational and strategic management of innovation development at various levels of the economic hierarchy. Furthermore, the study substantiates the use of comparative, dynamic, and factor analysis within the monitoring process to identify deviations from planned targets and evaluate the efficiency of resource utilization. It is proven that the integration of this mechanism into the general

corporate or national strategy significantly increases adaptability to external shocks and technological shifts. It is substantiated that the implementation of effective monitoring contributes to minimizing innovation risks, rational resource allocation, and increasing the investment attractiveness of business entities. Ultimately, the research highlights that a well-structured monitoring system serves as a fundamental prerequisite for ensuring sustainable economic growth and technological sovereignty in the long-term perspective.

Ключові слова: *інноваційні тренди, моніторинг, інноваційний розвиток, механізм моніторингу, інноваційний потенціал, стратегічне управління, державне фінансування, інноваційна екосистема, цифровізація, конкурентоспроможність.*

Keywords: *innovation trends, monitoring, innovative development, monitoring mechanism, innovation potential, strategic management, government funding, innovation ecosystem, digitalization, competitiveness.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інноваційна діяльність є каталізатором розвитку сучасних економік, визначає рівень їх конкурентоспроможності. Без впровадження інновацій країна не зможе зайняти відповідну нішу на світовому ринку та у світовій економіці, претендувати на роль «великої економіки» та впливати на світогосподарські процеси. Розвиток інноваційної діяльності визначається інноваційним потенціалом інноваційних систем на мікро-, мезо- та макrorівнях. В умовах глобалізації стимулятором у формуванні, впровадженні та розвитку інноваційних трендів виступають міжнародні інноваційні екосистеми як результат кооперації та взаємодії суб'єктів різних держав.

В сучасних умовах змінюються особливості самих інноваційних процесів, формуючи нові сфери інновацій, за результатами впровадження попередніх. Змінюються також тенденції у реалізації інноваційних трендів, особливості та тривалість життєвого циклу інноваційних продуктів тощо. На формування інноваційних трендів впливають глобальні технологічні зміни,

інноваційна політика держав, науково-технічний прогрес, ринковий попит тощо. Важливу роль у впровадженні інноваційних трендів відіграє їх моніторинг задля раннього виявлення глобальних інноваційних тенденцій, можливостей застосування та забезпечення раціонального інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку інноваційної діяльності, тенденцій у розвитку інновацій досліджувались та продовжують досліджуватись багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями, зокрема Й. Шумпетером, О. Кузьміном, М. Крупкою, Р. Кемпом, Н. Ситником, М. Одрехівським, І. Молчановою, К. Фріменом, В. Посною, Л. Федуловою, А. Соловйовим, Ю. Чайкою, Л. Савчук, М. Андерсеном, С. Тютюнник та іншими. Серед пріоритетних напрямів інноваційної діяльності автори досліджують інновацій у медичній галузі, агропромисловому секторі, у сфері енергоефективності та енергозбереження, оборонній галузі тощо [1, 2, 3]. О. Паладченко та І. Молчанова приділяють увагу пріоритетам інноваційного розвитку в умовах цифровізації та глобалізаційних процесів [4]. Однак проблеми побудови ефективного механізму моніторингу щодо формування та впровадження пріоритетних інноваційних трендів як вагомого інструменту стратегічного управління інноваційним розвитком підприємств, галузей, регіонів та національної економіки загалом є актуальними та потребують подальших досліджень. У даному контексті механізм моніторингу повинен виступати інструментом для виявлення перспективних напрямків розвитку інноваційної діяльності та оцінки їх відповідності цілям стратегічного розвитку. Його метою є систематичний моніторинг, аналізування та оцінка процесів формування, розвитку і реалізації інновацій задля відповідного коригування управлінських рішень та забезпечення інноваційного розвитку на різних рівнях економіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження проблем побудови ефективного механізму моніторингу

формування та впровадження пріоритетних інноваційних трендів задля забезпечення інноваційного розвитку на різних рівнях економічної системи. Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати низку конкретних наукових та практичних завдань, зокрема: 1) розкрити теоретичну сутність та роль механізму моніторингу в системі стратегічного управління інноваційним розвитком на мікро-, мезо- та макрорівнях; 2) проаналізувати сучасні тенденції бюджетного фінансування пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні та оцінити динаміку видатків на дослідження і розробки; 3) визначити та охарактеризувати ключові компоненти механізму моніторингу (інформаційну, аналітичну, нормативну, організаційну тощо) та забезпечити їх взаємозв'язок; 4) ідентифікувати основних суб'єктів моніторингового процесу та розмежувати їхні повноваження у межах єдиної інноваційної екосистеми; 5) обґрунтувати предметне поле моніторингу, охоплюючи етапи від зародження інноваційної ідеї до оцінки кінцевих соціально-економічних ефектів; 6) розробити систему показників та методологічний інструментарій для кількісного та якісного оцінювання реалізації інноваційних трендів; 7) дослідити особливості адаптації механізму моніторингу до умов воєнного стану та визначити його функціональну роль у процесі повоєнного відновлення економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Систематичне спостереження за інноваційними трендами детермінує здатність бізнес-структур утримувати лідерські позиції в динамічному ринковому середовищі, забезпечуючи своєчасну адаптацію стратегічних векторів розвитку до новітніх галузевих трансформацій. Моніторинг дозволяє оперативно ідентифікувати деструктивні чинники в інноваційній сфері та підтримувати необхідний рівень конкурентоспроможності суб'єктів господарювання [5].

Аналіз статистичних показників свідчить, що сукупний обсяг видатків спеціального фонду державного бюджету на наукові дослідження і розробки (ДіР) у 2024 році досяг 2035,02 млн грн. Характерно, що 43,0% від зазначеної суми (875,07 млн грн) було інвестовано в проєкти, тематика яких корелює зі

стратегічними та середньостроковими пріоритетами інноваційного розвитку загальнодержавного рівня. У структурі фінансування пріоритетне значення мали напрями, пов'язані з медичним обслуговуванням і фармацією, зокрема напрям 6 «Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики» (28,0%), а також розробкою нових технологій виробництва матеріалів та індустрією нанотехнологій – напрям 4 «Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій» (20,3%). Водночас сектори інформаційно-комунікаційних технологій та національної безпеки (напрямок 8 «Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки» та 1 «Технологічне оновлення та розвиток сфер національної безпеки і оборони») отримали відносно меншу фінансову підтримку — 5,9% та 5,0% відповідно [7, 8]. Динаміка бюджетного фінансування протягом 2022–2024 років демонструє стійку тенденцію до зростання: так, у 2023 році обсяг асигнувань на стратегічні напрями становив 464,726 млн грн, що на 74% перевищило рівень 2022 року (267,095 млн грн). Це підтверджує зміцнення державного курсу на стимулювання інноваційної активності в Україні.

Ефективне управління інноваційними проєктами вимагає імплементації комплексного підходу, що інтегрує процеси ретельного планування, адекватного ресурсного забезпечення, оцінювання ризиків та безперервного контролю результатів. Архітектура механізму моніторингу має базуватися на інформаційному забезпеченні, верифікованій системі індикаторів, аналітичному інструментарії та чіткій організаційній структурі менеджменту.

Інформаційний базис формується на основі синтезу статистичних даних, аналітичних звітів, результатів маркетингових досліджень, експертних оцінок та внутрішньої звітності організацій. Забезпечення актуальності, достовірності та повноти вхідних даних є критично важливою умовою для формування об'єктивних висновків щодо динаміки та ефективності перебігу інноваційних процесів.

Сукупність індикаторів моніторингу охоплює кількісні та якісні параметри, що детермінують стан і результативність інноваційної діяльності. До базового переліку показників належать обсяги інвестиційних вкладень, інтенсивність інноваційної активності, питома вага інноваційної продукції в структурі реалізації, динаміка впровадження новітніх технологій, рівень комерціалізації розробок, а також сукупні соціально-економічні ефекти. Застосування даної системи параметрів дозволяє об'єктивно оцінити результативність формування інноваційних векторів та рівень їх практичної імплементації.

Методологічний базис механізму моніторингу ґрунтується на використанні порівняльного, динамічного, факторного та прогнозного аналізу. Зокрема, порівняльний підхід забезпечує зіставлення фактичних результатів із плановими чи середньогалузевими нормативами; динамічний аналіз уможливорює ретроспективну оцінку трансформації інноваційних процесів; факторний аналіз дозволяє ідентифікувати ступінь впливу окремих детермінант на кінцеві результати, а прогнозний інструментарій спрямований на верифікацію перспектив подальшого розвитку стратегічних напрямів.

Практична реалізація пріоритетних інновацій вимагає безперервного контролю та функціонування каналів зворотного зв'язку, що реалізується через відповідний моніторинговий механізм. У цьому контексті акцент зміщується на оцінку досягнення встановлених цільових орієнтирів, раціональність використання ресурсів, дотримання графіків реалізації проєктів та верифікацію очікуваних ефектів. На основі отриманих аналітичних даних здійснюється розробка управлінських рішень щодо коригування інноваційних програм, оптимізації розподілу ресурсів або ревізії стратегічних пріоритетів.

Фундаментальною умовою ефективності механізму моніторингу є його тісна інтеграція в систему стратегічного менеджменту. Такий підхід гарантує узгодженість інноваційних процесів із загальною стратегією розвитку суб'єкта господарювання, посилює адаптивність до мінливих умов

екстернального середовища та сприяє мінімізації специфічних ризиків. Додатково ефективний моніторинг забезпечує прозорість інноваційних циклів, що є вагомим чинником залучення зовнішніх інвестицій. Таким чином, механізм моніторингу виступає ключовою ланкою управління інноваційним розвитком, впровадження якої гарантує ідентифікацію перспективних інновацій, обґрунтованість управлінських дій та сприяє сталому економічному зростанню і підвищенню конкурентоспроможності.

Механізм моніторингу формування та імплементації стратегічних інноваційних трендів базується на сукупності взаємодетермінованих компонентів, що реалізують функції систематичного спостереження, аналізу, оцінювання та коригування відповідних процесів. Кожен структурний елемент виконує специфічне функціональне завдання, а їхня синергія формує цілісну систему управління інноваційним розвитком. Пропоновані компоненти механізму моніторингу формування та впровадження пріоритетних інноваційних трендів наведено на Рис. 1.

Фундаментальним базисом механізму є інформаційна компонента, відповідальна за формування верифікованого інформаційного поля для обґрунтування управлінських рішень; вона інтегрує процеси акумуляції, обробки, систематизації та архівації даних про перебіг інноваційної діяльності.

Аналітико-оцінювальна компонента спрямована на фахову інтерпретацію накопичених даних та генерування висновків щодо динаміки розвитку інноваційних трендів. Цей сегмент передбачає застосування системи кількісних і якісних індикаторів, що характеризують рівень інноваційної активності, результативність проєктів, ступінь комерціалізації розробок та підсумковий соціально-економічний ефект.

Нормативно-методологічна компонента визначає правовий та методичний базис функціонування системи моніторингу, охоплюючи законодавчі акти, державні стратегії та галузеві програми розвитку. Крім

того, вона регламентує сукупність аналітичних методів та інструментів дослідження.

Рис. 1. Пропоновані компоненти механізму моніторингу формування та впровадження пріоритетних інноваційних трендів

Джерело: сформовано авторами

Важливою функцією даної компоненти є визначення процедур перманентного оновлення та адаптації механізму моніторингу відповідно до трансформацій зовнішнього середовища, появи нових технологічних парадигм, змін у державних пріоритетах або оновлення стратегічних цілей суб'єктів господарювання.

Організаційна компонента ідентифікує суб'єктів моніторингового процесу, регламентує їхні повноваження, міру відповідальності та алгоритми

взаємодії. Вона передбачає створення профільних структурних підрозділів або міжфункціональних робочих груп, встановлення процедурних норм моніторингу, розробку регламентів інформаційного обміну та інструментів координації управлінських дій.

Ресурсна компонента спрямована на комплексне забезпечення функціонування механізму, що охоплює фінансування аналітичних розробок, імплементацію сучасних інформаційних систем, залучення незалежних експертів, професійний розвиток персоналу та технічний супровід моніторингових операцій.

Контрольно-регулювальна компонента реалізує функцію релевантного зворотного зв'язку, що детермінує адаптивність системи. Її зміст полягає у верифікації відповідності фактичних результатів імплементації інновацій цільовим індикаторам, а також у виявленні детермінант виникнення відхилень.

Формування дієвого механізму моніторингу стратегічних інноваційних трендів має ґрунтуватися на засадах системності, комплексності, безперервності та адаптивності, що забезпечує методологічну цілісність управління та сприяє досягненню довгострокових цілей інноваційного розвитку.

Суб'єктний склад системи моніторингу представлений сукупністю інституцій та учасників інноваційного циклу, які здійснюють акумуляцію, аналітичну обробку та прикладне використання інформації для обґрунтування управлінських рішень. Синергія їхньої діяльності зумовлює багаторівневий характер контролю за інноваційними процесами. Ключова роль на макрорівні належить державним органам виконавчої влади, які детермінують науково-технічну та промислову політику. Вони встановлюють стратегічні пріоритети, затверджують уніфіковані методики моніторингу та оцінюють результативність державних стратегій, одночасно забезпечуючи нормативно-правову координацію всіх учасників ринку.

На мезорівні суб'єктами моніторингу виступають регіональні та місцеві органи влади, які аналізують динаміку формування інноваційних трендів у територіальному розрізі, оцінюють активність підприємств та ефективність кластерних ініціатив. Результати такого аналізу є базисом для адаптації регіональних планів розвитку та їхньої синхронізації з національними інтересами.

Підприємства та корпоративні структури становлять ключову групу суб'єктів моніторингу на мікрорівні, оскільки виступають безпосередніми імплементаторами інноваційних рішень. На внутрішньогосподарському рівні вони здійснюють комплексний аудит інноваційної діяльності, оцінюючи результативність проєктів, раціональність використання ресурсів, комерційні параметри та супутні ризики. Отримані дані стають підґрунтям для прийняття тактичних рішень та інтегруються у галузеві чи регіональні системи контролю.

Науково-дослідні установи та заклади вищої освіти реалізують аналітико-експертну функцію, фокусуючись на фундаментальних дослідженнях, прогнозуванні технологічного прогресу та розробці методологічного інструментарію оцінювання. Їхня участь гарантує наукову верифікацію результатів моніторингу та сприяє синергії науки й бізнес-середовища.

Незалежні експертні та консалтингові структури забезпечують об'єктивність процесів через проведення бенчмаркінгу, галузевих оглядів та формування альтернативних управлінських сценаріїв.

Інвестиційно-фінансові інституції, зокрема банки та венчурні фонди, фокусують моніторинг на параметрах інвестиційної привабливості, очікуваної рентабельності та фінансових ризиків, що безпосередньо впливає на обсяги капіталізації інноваційних ініціатив.

Громадські й професійні об'єднання виконують комунікативну та контрольну роль, забезпечуючи врахування суспільних потреб та прозорість інноваційного циклу.

Міжнародні партнерські організації сприяють інтеграції національних систем у світовий простір через надання методичних рекомендацій та проведення порівняльного аналізу за світовими стандартами.

Взаємодія зазначених суб'єктів формує багаторівневу екосистему, яка гарантує об'єктивність та ефективність стратегічного управління. Предметне поле моніторингу охоплює континуум процесів і явищ, що характеризують динаміку інноваційного розвитку на всіх ієрархічних рівнях. Воно включає як превентивний етап формування трендів - аналіз генерування ідей, верифікацію науково-технічних пріоритетів та оцінку ресурсного забезпечення, - так і стадію практичної реалізації з подальшою фіксацією соціально-економічних ефектів. Особлива увага приділяється відповідності обраних векторів стратегічним цілям розвитку економічної системи та кон'юнктурі ринку.

Ключовим об'єктом аналізу в межах моніторингу виступає стан інноваційного потенціалу, що відображає здатність економічних суб'єктів до генерації та імплементації нововведень. Дана категорія синтезує науково-технічний, виробничий, кадровий, фінансовий та інформаційний ресурси, оцінювання яких дозволяє верифікувати реальні можливості для розвитку пріоритетних напрямів. Безпосередньо на етапі впровадження інновацій предметом спостереження стає динаміка реалізації проєктів, раціональність використання ресурсного забезпечення, дотримання часових регламентів та результативність інноваційних програм. Особливий акцент зміщується на інтенсивність інноваційної активності, масштаби дифузії нових технологій і організаційних рішень, а також на показники їх комерціалізації, що в сукупності дає змогу оцінити прикладну ефективність обраних стратегій.

Економічний вимір предмета моніторингу включає аналізування результативності впроваджених інновацій, зокрема динаміку продуктивності праці, зміцнення конкурентних позицій, зростання обсягів реалізації високотехнологічної продукції, рівень рентабельності та інвестиційної репутації. Одночасно здійснюється аудит соціально-екологічних наслідків,

таких як трансформація ринку праці, підвищення кваліфікаційного рівня персоналу, мінімізація антропогенного навантаження на довкілля та дотримання принципів сталого розвитку. Вагомим аспектом є ідентифікація бар'єрів та ризиків (фінансових, технологічних, правових, ринкових), що виникають на різних етапах інноваційного циклу. Своєчасна діагностика таких загроз дає можливість розробляти превентивні заходи для підвищення ефективності діяльності.

Отже, багатокомпонентний характер предмета моніторингу забезпечує всебічне охоплення умов, процесів та результатів інноваційного розвитку, створюючи надійний інформаційний фундамент для стратегічного й тактичного менеджменту. Застосування цього інструментарію надає суб'єктам господарювання та галузевим структурам низку стратегічних переваг, зокрема підвищує обґрунтованість управлінських дій та адаптивність до мінливих умов зовнішнього середовища.

Однією з основних переваг є здатність до ранньої ідентифікації перспективних технологічних векторів на основі аналізу наукових і ринкових трансформацій, що мінімізує інвестиційні втрати від вкладень у неактуальні напрями. Крім того, моніторинг виступає каталізатором якості управління, оскільки сформована аналітична база дозволяє не лише розробляти релевантні інноваційні стратегії, а й гнучко коригувати їх у процесі реалізації, забезпечуючи повну синергію інноваційної діяльності із загальними векторами розвитку економічної системи.

Імплементація моніторингу сприяє суттєвій нівеляції інноваційних ризиків завдяки превентивній діагностиці відхилень від цільових параметрів, а також ідентифікації бар'єрів у ході реалізації проєктів. Оперативне реагування на виявлені деструктивні чинники мінімізує фінансові, технологічні та організаційні втрати, корелюючи з підвищенням імовірності успішної дифузії інновацій. Вагомим преференційним аспектом є раціоналізація ресурсного забезпечення: моніторинг гарантує жорсткий контроль за ефективністю експлуатації фінансового, матеріального,

кадрового та інформаційного капіталу, що критично важливо в умовах лімітованих ресурсів та високої капіталомісткості інноваційного циклу [9].

Також застосування моніторингових інструментів сприяє зростанню прозорості та керованості інноваційних процесів. Уніфікація показників і процедур сприяє інформаційній відкритості для стейкхолдерів, оптимізує координацію між учасниками та зміцнює рівень довіри з боку інвестиційних інституцій і партнерів. Крім того, забезпечується можливість об'єктивної верифікації результативності, що охоплює не лише факт впровадження новацій, а й оцінку їхнього кумулятивного економічного, соціального та екологічного впливу. Це формує аналітичне підґрунтя для висновків щодо доцільності подальшої підтримки конкретних технологічних векторів.

У контексті моніторингу стратегічних трендів доцільно застосовувати розгалужену систему індикаторів для багатоаспектного оцінювання умов та результатів розвитку. Дані показники мають синтезувати кількісні та якісні характеристики діяльності, забезпечуючи порівнянність даних у динаміці. Зокрема, індикатори інноваційного потенціалу відображають спроможність суб'єктів до генерації змін через аналіз інтенсивності ДіР, кваліфікаційного рівня персоналу, обсягів фінансування розробок, а також стану матеріально-технічної бази. Аналіз зазначених параметрів дозволяє діагностувати готовність до інноваційного стрибка та виявити системні обмеження розвитку [6, 9].

Принципове значення має поєднання короткострокового та довгострокового моніторингу. З одного боку, зберігається необхідність у поточному контролі за ходом реалізації проєктів реконструкції та модернізації, з іншого - формується методологічна база для стратегічного прогнозування та формування нових пріоритетних інноваційних трендів. Такий інтегрований підхід забезпечує послідовність переходу від відновлення до сталого розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
Слід зазначити, що функціонування системи моніторингу сприяє

підвищенню конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, забезпечуючи їхню готовність до змін та впровадження передових технологій і рішень. Оперативне реагування на інноваційні тенденції дозволяє зміцнити ринкові позиції, розширити ринки збуту та підвищити інвестиційну привабливість.

Крім того, імплементація моніторингового механізму створює сприятливе підґрунтя для поглиблення інтеграційної взаємодії між науковим сектором, бізнес-середовищем та державними інституціями в межах єдиного інноваційного циклу. Така синергія стимулює дифузію передового досвіду, активізує обмін знаннями та забезпечує архітектоніку життєздатної інноваційної екосистеми.

Таким чином, моніторинг процесів формування та реалізації стратегічних інноваційних трендів є критично важливим інструментом забезпечення сталого розвитку. Його застосування дозволяє оптимізувати управлінську вертикаль, мінімізувати потенційні ризики та забезпечити довгострокову конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.

В умовах воєнного стану функціональне навантаження моніторингу зміщується в площину антикризового менеджменту та підтримки макроекономічної стабільності. Натомість у повоєнний період він має трансформуватися у фундаментальний базис для стратегічного планування, комплексної модернізації національної економіки та її повноцінної інтеграції у глобальний інноваційний простір. Адаптивність механізму моніторингу до специфіки цих періодів є визначальним чинником ефективності інноваційного поступу та успішної відбудови держави.

Література

1. Паризький І. В. Стратегічні пріоритети державного управління інноваційно-технологічним розвитком національної економіки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1044> (дата звернення: 04.02.2026).

2. Коваленко І. Аналіз проблем регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Слово національної школи суддів України*. 2022. № 1–2 (38–39). С. 160–170. DOI: [https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2\(38-39\)-15](https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2(38-39)-15)
3. Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація економіки регіонів України: довоєнна ретроспектива та поствоєнні пріоритети. *Бізнес Інформ*. 2023. № 7. С. 42–50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50>
4. Паладченко О. Ф., Молчанова І. В. Моніторинг реалізації загальнодержавних пріоритетів інноваційної діяльності у 2023 році та отримані результати. *Наука, технології, інновації*. 2024. № 3. DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2024-3-01>
5. Socio-economic transformations and priorities for innovative development in the context of digitalisation and globalization : scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. 728 p. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/483>
6. Управління інноваційним розвитком підприємств в умовах післявоєнної відбудови національної економіки. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-139>
7. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2024 р.: аналітична довідка / Т. В. Писаренко та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2025. 65 с.
8. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня та отримані результати у 2023 році: аналітична довідка / Т. В. Писаренко та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2024. 111 с.
9. Котвицький А. Ю., Анохін Д. О., Величко О. О. Управління інноваційними проектами в аграрному секторі в умовах глобалізації. *Економіка і управління*. 2024. Вип. 3. С. 49–53. DOI: 10.36919/2312-7872.3.2024.48.

References

1. Paryzkyi, I. V. (2017), “Strategic priorities of public administration of innovation and technological development of the national economy”, *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1044> (Accessed 4 Feb 2026).

2. Kovalenko, I. (2022), “Analysis of the problems of regulation of innovation activity in Ukraine”, *Slovo natsionalnoi shkoly suddiv Ukrainy*, vol. 1–2 (38–39), pp. 160–170.
3. Matrunchyk, D. M. (2023), “Innovative transformation of the regional economy of Ukraine: pre-war retrospective and post-war priorities”, *Biznes Inform*, vol. 7, pp. 42–50.
4. Paladchenko, O. F. and Molchanova, I. V. (2024), “Monitoring the implementation of national priorities for innovation activity in 2023 and the results obtained”, *Nauka, tekhnolohii, innovatsii*, vol. 3.
5. Kherson State Agrarian and Economic University (2024), *Socio-economic transformations and priorities for innovative development in the context of digitalisation and globalization* Baltija Publishing, Riga, Latvia.
6. Hutsul, Yu. (2024), “Management of innovative development of enterprises in the conditions of post-war reconstruction of the national economy”, *Ekonomika ta suspilstvo*, [Online], vol. 61 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-139>.
7. Pysarenko, T. V. Kuranda, T. K. Shved, N. Yu. Havrys, T. V. and Osadcha, A. B. (2025), *Realizatsiia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti zahalnodzherzhavnoho rivnia u 2024 r.: analitychna dovidka* [Implementation of medium-term priority areas of innovation activity at the national level in 2024: analytical report], UkrINTEI, Kyiv, Ukraine.
8. Pysarenko, T. V. Kuranda, T. K. Kvasha, T. K. Paladchenko, O. F. and Molchanova, I. V. (2024), *Realizatsiia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti zahalnodzherzhavnoho rivnia ta otrymani rezultaty u 2023 rotsi : analitychna dovidka* [Implementation of medium-term priority areas of innovation activity at the national level and results obtained in 2023: analytical report], UkrINTEI, Kyiv, Ukraine.
9. Kotvytskyi, A. Yu. Anokhin, D. O. and Velychko, O. O. (2024), “Management of innovative projects in the agricultural sector in the context of globalization”, *Ekonomika i upravlinnia*, vol. 3, pp. 49–53.

Отримано редакцією журналу / Received: 06.02.26

Прорецензовано / Revised: 11.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 19.02.26